

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 P 261000 22 Rev
Banjaluka, 21.02. 2023. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci u vijeću koje čine sudije: Gorjana Popadić, kao predsjednik vijeća, Biljana Tomić i Tanja Bundalo, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužiteljica, M.M.1 iz B., koju u postupku po reviziji zastupa punomoćnik Č.Đ., advokat iz B., i D.B..sa boravištem u K., E., O., koju zastupa sestra M.M.1, protiv tuženih, D.M.1 iz B., R., kojeg zastupa punomoćnik D.B., advokat iz B., i D.M.2. iz B., R., kojeg zastupa supruga M.M. 2., radi utvrđenja, vrijednost predmeta spora: 50.000,00 KM, odlučujući o revizijama tužiteljice M.M.1 izjavljenim protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 261000 21 Gž od 09.12.2021. godine, na sjednici održanoj dana 21.02.2023. godine, donio je

PRESUDU

Odbacuje se revizija tužiteljice M.M.1 koju je lično izjavila dana 20.01.2022. godine.

Odbija se revizija tužiteljice M.M.1 koju je izjavio njen punomoćnik dana 27.01.2022. godine.

Odbija se zahtjev tuženog D.M.1 za naknadu troškova revizionog postupka.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 261000 17 P od 22.10.2020. godine, odbijen je kao neosnovan zahtjev tužiteljica da se utvrdi da je pravno valjan ugovor o poklonu zaključen dana 29.11.2000. godine, između N.M., kao poklonodavca, i M.M.2. rođene V., kao poklonoprimca, ovjeren kod Osnovnog suda u Banjaluci pod brojem: II-OV-... dana 21.12.2000. godine, te da tuženi trpe da se na osnovu presude izvrši brisanje upisa prava susvojine u listu nepokretnosti broj: 126 k.o. R. i na osnovu navedenog ugovora o poklonu od 29.11.2000. godine između N.M. i M.M.2., broj: II-OV-... od 21.12.2000. godine, sa klauzulom o plaćenom porezu, da se uknjiže tužiteljice sa po 17/50, a tuženi sa po 8/50. Utvrđeno je da su tužiteljice povukle tužbu u dijelu kojim je traženo utvrđenje da je ništav upis prava susvojine po rješenju Komisije za izlaganje ... PJ B. broj: ... od 01.3.2017. godine na nepokretnostima i objektima upisanim u list nepokretnosti broj: 126 k.o. R. Obavezane su tužiteljice da solidarno nadoknade troškove parničnog postupka tuženom D.M.1 (u daljem tekstu: prvotuženi) u iznosu od 2.250,00 KM.

Presudom Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 261000 21 Gž od 09.12.2021. godine, žalba tužiteljica je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, a dopuna žalbe je odbačena kao neblagovremena.

Blagovremenom revizijom, koju je izjavila lično tužiteljica M.M.1 (u daljem tekstu: prvotužiteljica), pobija se drugostepena odluka zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji i osporena presuda ukine.

Drugostepena odluka se pobija i revizijom punomoćnika prvotužiteljice (advokata Č. Đ.), zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže se da se revizija usvoji i osporena odluka preinači tako da se usvoji žalba tužiteljica i u cjelini usvoji tužbeni zahtjev, a tuženi obavežu da tužiteljicama nadoknade troškove postupka, uključujući i troškove revizionog postupka.

Oba tužena su odgovorili na revizije, te predložili da se lično izjavljena revizija po prvotužiteljici odbaci kao nedozvoljena, a revizija izjavljena po punomoćniku advokatu, da se odbije kao neosnovana.

Nije dozvoljena revizija prvotužiteljice, koju je lično izjavila.

Odredbom člana 301b. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – u daljem tekstu: ZPP) propisano je da u postupku po reviziji stranku mora, kao punomoćnik, zastupati advokat, osim ako je sama stranka advokat. Izuzetno, prema odredbi stava 2. istog člana, stranka može sama izjaviti reviziju, ako ima položen pravosudni ispit. Odredbom člana 247. stav 2. ZPP, propisano je, pored ostalog, da je revizija nedozvoljena ako nije izjavljena preko punomoćnika iz člana 301b. ovog zakona.

U konkretnoj situaciji, reviziju od 20.01.2021. godine, je izjavila prvotužiteljica lično. Ona nije advokat i nema položen pravosudni ispit, kako proizlazi iz sadržaja spisa i njenog izjašnjenja datog na ročištu održanom 22.01.2020. godine, kada je navela da je po zanimanju trgovac. Zato se njena, lično izjavljena revizija, ukazuje nedopuštenom, slijedom čega je odbačena, temeljem odredbe člana 247. stav 1. ZPP.

Revizija izjavljena po punomoćniku advokatu, nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužiteljica da se utvrdi da je pravno valjan ugovor o poklonu, bliže opisan u izreci prvostepene presude, slijedom čega da se izvrši brisanje upisa prava susvojine u listu nepokretnosti broj: 126 k.o. R. i provede novi upis na osnovu navedenog ugovora o poklonu, na način da se tužiteljice uknjiže sa po 17/50 dijela a tuženi sa po 8/50 dijela.

Raspravljajući o stavljenim zahtjevima nižestepeni sudovi su utvrdili: da su tužiteljice i tuženi braća i sestre, od istog oca i iste majke; da je sporni ugovor o poklonu od 29.11.2000. godine zaključen između N.M. (oca parničnih stranaka) kao poklonodavca i M.M.2. (majke parničnih stranaka), prvotužiteljice i D.B. (u daljem tekstu: drugotužiteljica) kao poklonoprimaca, ovjeren kod Osnovnog suda u Banjaluci pod brojem: II-OV-... dana 21.12.2000. godine; da je tim ugovorom poklonodavac poklonio svoje nepokretnosti supruzi M.M.2. koje se sastoje od: 1/1 kuće, oko kuće dulum zemlje, bunar, drvene magaze, zidane štale i ispod štale još 3 duluma zemlje, sa putem od glavne ceste do pruge, širine 4 m i dužine 600 m, te je rečeno da će te nekretnine poslije smrti poklonodavca pripasti kćerkama, prvotuželjici i drugotuželjici; da su tužiteljice izvele dokaz i čitanjem ovjerene kopije tog

ugovora o poklonu, na kojoj je dodan tekst, pisan sitnijim fontom, koji se odnosi na predmet poklona i glasi „odnosno cijeli suvlasnički dio od 8/10 iz PL br. 126/2 k.o. R.“.

Nije sporno da je otac parničnih stranaka prije toga tužiteljicama poklonio po 1/10 dijela nekretnina iz istog pl. br. 126, te da je i sa sinom D.M.2. (u daljem tekstu: drugotuženi), kao poklonoprimec, zaključio ugovor o poklonu (18.3.1987. godine), predmet kojeg su bile nepokretnosti označene kao k.č. br. 1231 V., voćnjak 2, u pov. 675 m², takođe upisane u pl. br. 126/ k.o. R. i izmjene i dopune tog ugovora (23.4.1987) iz kojih proizlazi da poklonodavac od svog suvlasničkog dijela 1/18 na zemljištu ukupne površine od 59723 m², upisanom u A listu zk. ul. br. 125 k.o. R. poklanja svom sinu D.M.2. 1/63 dijela, koji dio obuhvata površinu zemljišta od oko 1000 m², koji se dio u naravi odnosi na k.č. br. 157/9 voćnjak i k.č. br. 157/8 njiva što odgovara po novom premjeru k.č. br. 1231 voćnjak 2 u pov. 675 m² i dio k.č. br. 1232 njiva V, u pov. 325 m², obe upisane u pl. br. 126 k.o. R., i da se na tim parcelama nalazi kuća drugotuženog; da ovaj ugovor o poklonu nije proveden kroz odgovarajuće zemljišnoknjižne evidencije, kao ni ugovor o poklonu koji je predmet ovog spora, jer je u pogledu provođenja spornog ugovora, takav zahtjev prvotužiteljice odbačen, kao neuredan, u postupku vođenom pred Upravom Područna jedinica B., kakvu odluku je potvrdio drugostepeni organ, a u provedenom upravnom sporu, u kojem je tužiteljica tražila poništenje tog drugostepenog rješenja broj: ... od 28.10.2015. godine, tužba tužiteljice je odbijena presudom Okružnog suda u Banjaluci broj: 11 0 U 017742 15 U od 26.5.2016. godine.

Dopunskim rješenjem o nasljeđivanju Osnovnog suda Banjaluka broj: 71 0 O 083744 16 O 2 od 23.08.2016. godine na naknadno pronađenoj imovini iza N.M. (oca parničnih stranaka), za zakonske nasljednike proglašeni su supruga ostavioca M.M.2., tužiteljice i tuženi, svi sa po 1/5 dijela. Žalba tužiteljica izjavljena protiv ovog dopunskog rješenja je odbijena i navedeno rješenje potvrđeno. Rješenjem Uprave PJ B. broj: ... od 24.02.2016. godine odbijena je žalba izjavljena protiv prvostepenog rješenja kojim je provedena promjena u katastarskom operatu k.o. R. na način da je u pl. br. 126 k.o. R. izvršeno provođenje osnovnog rješenja o nasljeđivanju broj: 71 0 O 083744 10 O od 09.12.2013. godine. Rješenjem Uprave PJ B. Komisija za izlaganje od 01.3.2017. godine broj: ... u tački I utvrđen je sadržaj nepokretnosti u PLN br. 126 k.o. R. koja se sastoji od zemljišta označenog kao k.č. broj: 873, 1230, 1231/1, 1232/1, 1232/2 i 1244; objekta na k.č. br. 873 (objekat I-stambeni objekat pov. 22 m² i objekat II-ostali objekti pov. 9 m²); objekta na k.č. br. 1230 (objekat I-stambeni objekat pov. 54 m²) i objekta na k.č. br. 1232/1 (objekat I-ostali objekti pov. 18 m²), te je na navedenim nepokretnosima utvrđeno pravo susvojinje u korist tužiteljica sa po 13/50 dijela, tuženih sa po 8/50 dijela i M.M.2. (njihove majke) sa 8/50 dijela.

Radi rješavanja ove pravne stvari proveden je dokaz vještačenjem po vještaku geodetske struke koji se izjasnio da se ni nakon uviđaja na licu mjesta ne može identifikovati i prikazati na skici lica mjesta dio koji je opisan u spornom ugovoru o poklonu, koji se sastoji od više parcela, na kojima postoji više stambenih i pomoćnih objekata, niti odrediti tačan položaj zemljišta koje se navodi u tom ugovoru „oko kuće dulum zemlje, ispod štale još 3 dulumu zemlje, sa putem od glavne ceste do pruge, širina puta je 4 m a dužina 600 m“, jer je ukupna dužina posjeda od puta do pruge 288 m, a ne 600 m, da nije jasno oko koje kuće je poklonjen dulum zemljišta, jer su na terenu tri kuće, pri čemu su kuća D.M.1 i „stara“ kuća koju koriste tužiteljice veoma blizu, pa je fizički nemoguće da oko jedne od te dvije kuće pripadne dulum zemljišta.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja nisu pogriješili nižestepeni sudovi kada su sudili kao u izrekama svojih odluka.

Prema odredbi člana 26. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i „Službeni glasnik RS“ broj: 17/93, 3/96, 39/03, 74/04, dalje: ZOO), ugovor je sklopljen kad su se ugovorne strane saglasile o bitnim sastojcima ugovora. Bitan

sastojak svakog ugovora je predmet ugovora o kojem govore odredbe člana 46. do 50. ZOO. Za utvrđivanje nastanka ugovora ključni značaj ima određivanje pojma „bitni sastojak“. Sam ZOO ne daje definiciju ovog pojma. U pravnoj teoriji se smatraju bitnim sastojcima ugovora oni sastojci koji ga karakterišu kao poseban tip ugovora bez kojih on ne može da postoji i radi kojih se on u stvari zaključuje. Ono što identifikuje jedan ugovor kao poseban tip ugovora je predmet obaveza koje se njime stvaraju, pa se predmet ugovorne obaveze, odnosno predmet ugovora u svakom slučaju javlja kao bitan sastojak ugovora. S obzirom na to da svaki poseban tip ugovora stvara obaveze, čiji je predmet specifičan, bitni sastojci se razlikuju prema tipu ugovora. Tako je bitan sastojak ugovora o poklonu poklonjena stvar kao predmet osnovne obaveze poklonodavca da je preda poklonoprimcu.

Predmet obaveze mora biti moguć, dopušten i određen odnosno odrediv (član 46. stav 2. ZOO). Kad je predmet obaveze nemoguć, nedopušten, neodređen ili neodrediv, ugovor je ništav (član 47. ZOO). Kada je u pitanju nekretnina, predmet ugovora može biti samo određena nekretnina, koja je po svojoj prirodi određena stvar (res certa), identifikovana zemljišnoknjižnim podacima upisanim u odgovarajuće javne evidencije.

U konkretnom slučaju, kako proizlazi iz utvrđenog činjeničnog stanja, spornim ugovorom o poklonu, nisu jasno i nedvosmisleno označene i identifikovane nekretnine koje su predmet poklona. One se nisu mogle identifikovati i odrediti niti na osnovu podataka datih u samom ugovoru, kako se izjasnio vještak geodetske struke, o čemu je naprijed bilo riječi. Prema tome, kod takvog stanja stvari, saglasno naprijed navedenim odredbama ZOO, nije bilo moguće utvrditi pravnu valjanost predmetnog ugovora o poklonu (kako su zaključili i argumentovano obrazložili i nižestepeni sudovi), slijedom čega se neosnovanim ukazuje i zahtjev za brisanje postojećeg stanja upisa u listu nepokretnosti broj: 126 k.o. R. i nalaganje upisa temeljenog na tom ugovoru, kako to zahtjevaju tužiteljice. Ovo bez obzira što formalnopravno sporni ugovor ispunjava ostale uslove propisane za valjanost ugovora kojim se prometuje nekretnina – sačinjen je u pismenoj formi i sadrži ovjeru potpisa ugovarača kod nadležnog suda, na čemu insistiraju revidentice. Uostalom, iz navedenih razloga (jer nije jasno određen i identifikovan predmet poklona, niti je odrediv) sporni ugovor i nije bilo moguće provesti u odgovarajućim javnim evidencijama o nekretninama.

Kako su nižestepeni sudovi na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje, relevantno za odluku o tužbenom zahtjevu, pravilno primjenili materijalno pravo - odredbe ZOO koje govore o nastanku obaveza sklapanjem bilo kojeg ugovora (pa tako i ugovora o poklonu) ne stoje navodi revidentica o pogrešnoj primjeni materijalnog prava.

Ni ostali revizioni prigovori nisu mogli ishoditi drugačiju odluku.

Suprotno tvrdnji revidentica, prvostepeni sud je u svojoj odluci iznio sadržaj svih provedenih dokaza, ocjenio ih, svaki pojedinačno i u vezi sa drugim dokazima, kako nalaže odredba člana 8. ZPP, a drugostepeni sud je takvu ocjenu prihvatio, te je odgovorio na relevantne žalbene navode (član 221. i 231. ZPP), jer su se ostali (gotovo većina) odnosili na opisivanje međusobnih odnosa parničnih stranaka i odnosa u široj porodici, slijedom čega ne stoji uopšteni revizioni prigovor o nedostatku jasnih i valjanih razloga kojim su nižestepeni sudovi pravdali svoje odluke.

Tužiteljice je zastupao punomoćnik, advokat A.M., pa nije bilo mjesta primjeni odredbe člana 78a. ZPP, na koju se poziva revizija. Same tužiteljice su otkazale punomoć ovom advokatu dana 24.01.2020. godine.

Uviđaj na licu mjesta je održan 27.01.2020. godine. O provođenju ovog dokaza je odlučeno na ročištu održanom 22.01.2020. godine o čemu su usmeno obavješteni svi prisutni. Tako je obavještena i prvotужiteljica, koja je zastupala i drugotужiteljicu (kao i njihov punomoćnik, kojem je kasnije otkazana punomoć) koja je tada saslušana kao parnična stranka. Štaviše, prvotужiteljica je tražila odgađanje tog ročišta, dok ne pronađe drugog advokata, pa je i to dokaz da je uredno obavještena. Prema tome, ne stoji tvrdnja da tužiteljice nisu bile obavještene o terminu uviđaja i da im je na taj način onemogućeno raspravljavanje pred sudom.

Takođe je neosnovana revizijska tvrdnja da sud nije naložio vještaku da se izjasni o svim potrebnim okolnostima, zbog čega je nalaz ostao nepotpun, pa se na njemu nije mogla zasnovati odluka. Ovo naročito kod činjenice da revizija uopšte ne objašnjava o kojim to dodatnim okolnostima se trebao izjasniti vještak a koje bi bile relevantne za rješenje spornog odnosa.

Pogotovo su neosnovani revizijski navodi o povredi prava „na pravičan postupak iz člana 6 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda..... a time su tužiteljice lišene svoje imovine protivno garanciji prava na imovinu iz člana 1. Prvog Protokola uz Konvenciju“ koji nisu ničim objašnjeni, niti argumentovani.

Kako se navodi revizije ukazuju neosnovanim, valjalo je odlučiti kao u izreci, na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Odgovor na reviziju ne predstavlja radnju koja je bila nužna za vođenje ovog postupka (član 387. stav 1. ZPP), slijedom čega je odbijen zahtjev prvotужenog za naknadu troškova nastalih tim povodom.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić